

מה עושים בחג?

מדריך לחגי תשרי

תשפ"א-2020

ראש השנה

תבט מבפנים

המצווה המרכזית של ראש השנה היא שמיעת קול השופר. הציווי לתקוע בשופר מופיע בתורה בפסוק "יום תרועה יהיה לכם". חז"ל מנו מספר סיבות לתקיעת השופר.

השופר העשוי קרן איל, מזכיר את מעמד עקידת יצחק על-גבי המזבח ואת האיל שנשחט במקומו ברגע האחרון. קרן האיל מזכיר את הקולות בשעת מתן תורה שניתנה בקולות וברקים. שופר גם מלשון 'שפרו מעשיכם', הוא נותן לנו להבין כי לכל אחד יש מקום להשתפר.

תורת החסידות מסבירה שהסיבה העיקרית לתקיעת השופר היא "כדי שתמליכוני עליכם". בורא העולם בעצם מעמיד עצמו לבחירה בכל שנה מחדש ומבקש שנקבל את מלכותו עלינו.

את זה אנו עושים כמנהג המלכים הקדמונים באמצעות תקיעת השופר.

גם המשיח, המלך שלו אנו מצפים ומייחלים, יבשר על בואו באמצעות תקיעת השופר. נקווה שעוד לפני תקיעת השופר של ראש השנה, נזכה לגאולה השלמה ולהתגשמות התפילה "תקע בשופר גדול לחרותינו".

יש לך זמן?

הדלקת נרות בערב חג

יום שישי כ"ט אלול תש"פ (18/9/2020)

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר-שבע
18:01	18:21	18:12	18:20

הדלקת נרות

בליל החג השני מוצאי שבת

מוצאי שבת אור ל' תשרי תשפ"א (19/9/2020)

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר-שבע
19:16	19:18	19:17	19:17

יש להדליק נר מאש דולקת בלבד ולהניח לגפרור להיכבות מאליו

צאת החג

יום ראשון ב' תשרי תשפ"א (20/9)

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר-שבע
19:14	19:16	19:16	19:16

סליחה

מה מברכים?

בלילה הראשון של החג, מברכים:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו, וצונו להדליק נר של שבת ושל יום הזקרון: ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם שהצונו וקיימנו והצונו לזמן הזה:

בלילה השני של החג, מברכים:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו, וצונו להדליק נר של יום הזקרון: ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם שהצונו וקיימנו והצונו לזמן הזה:

רצוי להניח על השולחן פרי חדש ולכוון עליו בברכת שהחיינו.

1 ערב ראש השנה

יום שישי כ"ט אלול 18/9

משכימים קום לסליחות ארוכות מן הרגיל. לאחר התפילה נהוג לערוך 'התרת נדרים' בפני מנין או שלושה, להתיר נדרים שנשכחו מאתנו (נוסח התרת נדרים מופיע בסידור).

יש המקפידים להתפלל על קברי צדיקים או יקידים בערב ראש השנה. ערב ראש השנה הוא גם הזדמנות מצוינת לכתוב 'פדיון נפש' - מכתב לרבי מליובאוויטש מלך המשיח, לבקש שיעתיר בעדינו תפילה לבורא עולם לשנה טובה ומתוקה.

השנה חל היום הראשון של ראש השנה בשבת ועל כן יש להכין את כל המזון לסעודת היום הראשון מבעוד יום. אוכל חם יש להניח על פלטת שבת טרם כניסת החג.

הכינו נר נשמה שידלק לפחות 48 שעות, נשתמש בו להדלקת נרות ולבישול במהלך היום השני של החג.

3 ליל יום שני של חג

שבת קודש א' תשרי 19/9

במוצאי שבת, הלילה השני, נדליק נרות לאחר צאת הכוכבים על ידי העברה מאש דולקת. יש להימנע מלכבות את הגפרור, אלא להניחו להיכבות מאליו (עיקבו אחרי זמני החג במדריך זה).

במוצאי שבת, הלילה השני של החג, משלבים את הקידוש עם ההבדלה וחותרים בברכה: "המבדיל בין קודש לקודש".

2 ליל חג ראשון

יום שישי כ"ט אלול 18/9

נדליק נרות לפני כניסת החג. אישה נשואה שני נרות (לכל הפחות) ורווקה (מגיל 3) מדליקה נר אחד.

בתי הכנסת הפתוחים של חב"ד ברחבי הארץ, ממתינים לכם עם תפילה ישראלית לכל העדות והחוגים, באווירה שתתן לכם להרגיש בבית בהתאם להנחיות משרד הבריאות.

בליל ראש-השנה מברכים ומתברכים: "לשנה טובה תיכתב/י ותיחתם/י".

שימו לב! בקידוש יש להוסיף את ההוספות של שבת.

את פרוסת החלה של 'המוציא' טובלים בדבש. בתחילת סעודת החג, לאחר הברכה על החלה, אוכלים תפוח בדבש ואומרים: "יהי רצון מלפניך

שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה". אוכלים גם דימון ("שייבו זכויותינו כרימון") וראש כבש או דג ("שנהיה לראש ולא לזנב"). יש הנוהגים לאכול גם גור מתוק, דלעת ומאכלים שונים נוספים, כנהוג בקהילות השונות.

4 יום שני של חג

יום ראשון ב' תשרי 20/9

המצווה המרכזית של ראש-השנה היא התקיעה בשופר. כאשר ראש השנה חל ביום השבת, המצווה נדחית ליום השני של ראש השנה. ביום זה יש להשתדל מאוד לשמוע תקיעת שופר ורצוי לזכות במצווה את כל בני הבית - כולל ילדים קטנים.

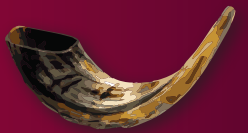
עיקבו אחר זמני תקיעת השופר בבית חב"ד או בבית הכנסת שבאזור מגוריכם.

אינכם יכולים לצאת מן הבית? מעוניינים בתקיעת שופר אישית? צדו קשר עם בית חב"ד הקרוב אליכם.

מפאת השבת, גם מנהג התשליך נדחה השנה ליום השני של החג. בצהריים, לאחר תפילת מנחה, יורדים אל שפת הים או כל מקור מים אחר ואומרים את תפילת התשליך בו אנו מבקשים מבורא עולם:

"ותשליך במצולות ים כל חטאתם".

יום כיפור

תבט מבפנים

זה קורה יום אחד בשנה. הכבישים מתרוקנים, הכל סגור ויהודים בכל העולם לובשים לבן וממלאים את בתי הכנסת. מה הופך את יום הכיפורים ליום קדוש של סליחה ומחילה שכולנו מתייחסים אליו בחרדת קודש?

תורת הסוד מלמדת אותנו, כי ביום זה מתגלית נקודת החיבור הפנימי בין עם ישראל לאביהם שבשמיים. זהו החלק הנעלה בנשמה המכונה 'היחידה שבנפש'. בימים שבשגרה נקודת החיבור הזו לא באה לידי ביטוי והקשר בין היהודי לבורא לא תמיד גלוי. אך כשזו מאירה, כמו ביום כיפור, מתגלה מיד חיבור עמוק שלא ניתן לנתקו.

מסתבר שהחיבור הזה הוא הדדי וביום כיפור גם בורא עולם חושף את הקשר העמוק אלינו. זו הסיבה שיום זה הוא יום הכפרה, הסליחה והמחילה. כמו אב שמקבל את בנו השב הביתה לאחר היעדרות ממושכת, גם אם זו הייתה לא לרוחו.

ביום הכיפורים בורא עולם מחבק כל אחד ואחת מאתנו, מוחק את כל משקעי העבר ופותח לנו דף חדש ונקי.

יש לך זמן?

הדלקת נרות ותחילת הצום

יום ראשון ט' תשרי תשפ"א (27/9/2020)

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר-שבע
17:49	18:09	18:00	18:09

צאת הצום

יום שני י' תשרי תשפ"א (28/9/2020)

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר-שבע
19:04	19:06	19:05	19:05

סליחה

מה מברכים?

לפני הדלקת נרות מדליקים נר נשמה שידלק עד לסיום הצום. מדליקים נרות חג ומברכים:

ברוך אתה א-הי א-הי וצ-נו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו, וצ-נו להדליק נר של יום הכיפורים:
ברוך אתה א-הי א-הי וצ-נו מלך העולם שהצ-נו וק-בנו והצ-נו לזמן הזה:

ערב יום כיפור

יום ראשון ט' תשרי 27/9

בערב יום כיפור משכימים קום למנהג ה"כפרות". את התרגול מוסרים לשוחט והוא מועבר לאחר מכן כתרומה לעניים. את הכפרות ניתן לערוך גם בימים שקודם לכן. יש הנוהגים לעשות כפרות עד לג או כסף אותו תורמים לצדקה לאחר מכן.

ראוי לבקש מחילה ולפייס איש את רעהו, שכן יום הכיפורים מכפר על עבירות שבין אדם למקום, אך לא בין אדם לחברו. נוהג להרבות בצדקה בערב יום הכיפורים.

רגע לפני הצום..

במהלך ערב יום כיפור עורכים סעודת חג. הסעודה האחרונה שקודם הצום נקראת 'סעודה מפסקת' ויש לסיימה כ-15 דקות לפני כניסת הצום.

יש המקפידים לטבול במקווה, להיטהר קודם הצום. לפני הדלקת נרות, מדליקים נר נשמה שידלק כל החג. מדליקים נרות לפני כניסת החג.

יום הכיפורים יום שני' תשרי 28/9

ביום כיפור נוטלים ידיים רק על האצבעות. מעבר לצום, ישנם דברים נוספים שאסורים ביום כיפור: רחצה, נעילת נעלים מעור, יחסי-אישות ושימוש בתמרוקים. יום הכיפורים הוא היום היחיד בשנה בו מתפללים חמש תפילות: ערבית, שחרית, מוסף, מנחה ונעילה. בכל תפילה אומרים 'וידי'. בסיום תפילת נעילה חוקעים תקיעה אחת בשופר.

בצהריים, לפני תפילת מוסף, נוהגים לערוך את תפילת 'יזכור' לנשמותיהם של יקירים שהלכו לעולמם.

מוצאי יום הכיפורים

עורכים הבדלה על כוס יין כמו בכל מוצאי שבת. רצוי לברך 'בורא מאורי האש' על נר הנשמה שדלק ביום כיפור. רבים עורכים במוצאי הצום סעודה חגיגית, לאות כי התקבלו תפילותינו ומאחלים איש לרעהו 'חג שמח'. נוהגים להתחיל בבניית הסוכה במוצאי יום טוב לסמוך מצווה למצווה.

9 טיפים לצום קל

מאת: ד"ר ולי אבל

1. יום לפני הצום שתו הרבה מים, לפחות 12 כוסות, רצוי עם אנרגיה מקררת כלימון, לואיזה, נענע וכדומה.
2. כשעתיים לפני הצום הגבירו את קצב השתייה ל-4 כוסות לשעה, לכל הפחות.
3. לפני הצום התרחקו ממוזנות חריפים או מלוחים. חוואג', פלפל חריף, רטבים למיניהם וכדומה - הוציאו היום מהתפריט.
4. אכלו ארוחות קלילות. הפוך מהמקובל לחשוב, אבל עוזר.
5. לפני הצום קחו "שקדיה" עם מים. ה"שקדיה" היא סוג של טחינה העשויה משקדים ועוזרת מאוד למניעת רעב וצמא.
6. הורידו את צריכת הקפה. אם אתם מכורים למשקה, אל תשתו יותר משתי כוסות ביום. הסיבה לכך נעוצה בעובדה כי ירידה חדה בקפאין גורמת לכאבי ראש. אם לא תעשו זאת היום בצורה הדרגתית כהכנה למחר - אתם עלולים לסבול מכאבי ראש בצום.
7. אל תאכלו מיוז, פול, חומס, שתיה מוגזת.
8. במשך היום הקרוב לצום הימנעו משתייה מתוקה, כי היא מעלה מאוד את רמת הסוכר. אחר כך, כאשר רמת הסוכר יורדת דרסטית, חשים רעב.
9. והכי חשוב: התפללו לבוא הגאולה האמיתית והשלימה.

סוכות

תבט מבפנים

חג הסוכות הוא החג המזוהה יותר מכל עם האחדות והשמחה. הפסוק "ושמחת בחגך והיית אַך שִׂמְחָה" נאמר במקור על חג הסוכות. ארבעת המינים האגודים יחד, מסמלים את העם היהודי לסוגיו כשהוא מאוחד ומאוגד. הסוכה היא המצווה היחידה שעוטפת את כל המתקבצים בתוכה בשווה. חז"ל אמרו "ראויין כל ישראל לישב בסוכה אחת". כלומר, ברמה הרעיונית, הסוכה היא מצוה כזו שיכולה להכיל בתוכה את כל עם ישראל.

זו הסיבה שחג הסוכות כל כך מזוהה עם הגאולה. אחת הברכות שאנו מברכים בברכת המזון במהלך כל החג הוא "הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת". הגלות מכונה 'סוכת דוד הנופלת' ואילו הגאולה היא הקמתה של הסוכה. בגמרא מתוארת התכנסות הצדיקים בגאולה תחת סוכה גדולה שעתידי הקדוש ברוך הוא לעשות מעוררו של לווייתן.

איך נוטלים לולב?

אוגדים יחד את הלולב ההדסים והערבות, נוטלים ביד ימין ומברכים: בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוְּנוּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שִׁבְתָּ וְשֶׁל יוֹם מוֹצֵי: אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוְּנוּנוּ עַל נְמִילַת לֹלֵב. לאחר-מכן לוקחים ביד שמאל את האתרוג. בקיום המצווה בפעם הראשונה מוסיפים גם ברכת "שהחיינו".

מצמידים את הזר האגוד לאתרוג ומנענעים לארבע רוחות השמים למעלה ולמטה. אין ליטול ארבעת המינים בלילה.

יש לך זמן?

הדלקת נרות בערב החג - סוכות

יום שישי י"ד תשרי תשפ"א (2/10/2020)

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר-שבע
17:43	18:02	17:53	18:02

צאת החג - סוכות

שבת קודש ט"ו תשרי תשפ"א (3/10/2020)

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר-שבע
18:57	18:59	18:58	18:59

הדלקת נרות בערב החג - שמחת תורה

יום שישי כ"א תשרי תשפ"א (9/10/2020)

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר-שבע
17:34	17:53	17:44	17:54

צאת החג - שמחת תורה

שבת קודש כ"ב תשרי תשפ"א (10/10/2020)

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר-שבע
18:49	18:50	18:49	18:51

מה מברכים?

הדלקת נרות, ליל החג

יום שישי י"ד תשרי תשפ"א 2/10
 בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוְּנוּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שִׁבְתָּ וְשֶׁל יוֹם מוֹצֵי: בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינּוּ וְקִבְּלֵנוּ וְהִגִּיעֵנוּ לְיוֹם הַזֶּה:

במשך שבעת ימי החג, כאשר אוכלים לחם, מאפים או שותים יין בתוך הסוכה, מברכים בנוסף על ברכת המאכל:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוְּנוּנוּ לְיִשְׁבַּב בַּסֶּפֶה:

הדלקת נרות, ליל שמחת תורה

יום שישי כ"א תשרי תשפ"א 9/10
 בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוְּנוּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שִׁבְתָּ וְשֶׁל יוֹם מוֹצֵי: בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינּוּ וְקִבְּלֵנוּ וְהִגִּיעֵנוּ לְיוֹם הַזֶּה:

יום שישי י"ד תשרי 2/10

מדליקים נרות שבת וחג, מוסיפים בקידוש את ההוספות לשבת.

מצווה לאכול בסוכה בליל ראשון של חג וממשיכים לאכול בסוכה בכל ימות החג. נוהגים לשמוח ולרקוד בכל לילה של חג סוכות כהמשך לשמחת בית השואבה שנערכה בבית המקדש.

במוצאי שבת מבדילים בסוכה עם נר ובשמים. החל מיום ראשון של חול המועד, נוטלים ארבעת המינים בכל ימות החג. יהיה נהדר לעשות זאת בסוכה.

שימו לב! בשבת לא נוטלים ארבעת המינים.

כך תבנו סוכה נשורה:

ודאו שישנם לפחות שלש דפנות. גם קירות או גדרות קיימים נחשבים כדופן. רצוי שלא להשתמש בידיעות בד שאינן מחוזקות.

ודאו שהסוכה תחת כיפת השמים ללא חציצה של עץ או מרפסת מעל הסוכה.

הסכך צריך להיות מעצים או ענפים שאינם מחוברים לקרקע ולא שימשו מעולם מעבר לסכך.

כסו בסכך את כל שטח הסוכה, כך שפנים הסוכה יהיה מוצל תמיד.

הקימו קודם את הדפנות, ואחר כך הניחו את הסכך.

שמחת תורה

תבט מבפנים

במובן מסוים, שמחת תורה הוא השיא של חגי תשרי. שמו 'שמחת תורה' משום שחוגגים בו את סיום ספר התורה ואת תחילתו מחדש במחזור פרשיות השבוע הנקראות מידי שבוע. את השמחה הגדולה אנו מבטאים בהקפות של שמחה וריקוד עם ספרי התורה בליל החג וביומו. זו הפעם היחידה בשנה שבה מוציאים את כל ספרי התורה מארון הקודש.

שמחת תורה מסמל את הקשר הפנימי של יהודי לתורה. קשר זה שווה לכל יהודי בלי קשר למידת ללימודו וידיעותיו בתורה. זו הסיבה שאנו חוגגים את סיום התורה בריקודים עם ספרי תורה סגורים ולא במרתון שיעורים ולימוד מעמיק. כי מצד המהות התורה שייכת לכולם בשווה.

תכלית מה צושים?

יום שישי כ"א תשרי 9/10

בערב החג וביומי באים עם המשפחה והילדים לבית הכנסת דגלים וספרי תורה זעירים לילדים יוסיפו לשמחה.

בשמחת תורה נהוג שכל אחד מהמתפללים עולה לתורה, גם הילדים עולים לתורה בעליה מיוחדת עבורם המכונה עליית 'כל הנערים'. גם אם היא מתאחרת, התאווה בסבלנות, שווה להמתין.

בצהריים, לפני תפילת מוסף, נוהגים לערוך את תפילת 'זיכור' לנשמותיהם של יקירים שהלכו לעולמם.

הקפות שניות

כשאצלנו יוצאים מהחג, בחו"ל מתחילות ההקפות של היום השני של החג. כאות הזדהות עם יהודי העולם, נוהגים בארץ ישראל לערוך הקפות שניות בבתי כנסת ובמקומות מרכזיים עם מוזיקה, שמחה וריקודים. חפשו את ההקפות השניות הקרובות אליכם.

לא להשאיר בתשרי

חגי תשרי הם כמו לונה פארק של חוויות. מתחילים ברצינות עם חודש הרחמים והסליחות, מתקדמים לראש השנה עם תקיעת השופר והמלכת ה' למלך, מגיעים אל יום כיפור יום הדין ומשם מזנקים היישר אל שמחת חג הסוכות ושיא השיאים של שמחת תורה. אז רגע לפני שרצים לאפסן את השופר ולהסתער בחווה על הדיאטה ותוכניות אחרי החגים, כדאי שנעצור רגע לחשוב. הרבי מליובאוויטש מלך המשיח מסביר שחודש תשרי הוא מחולל זרם עצום שנועד להטעין אותנו באנרגיה רוחנית לכל השנה. מה שקרה בתשרי, אסור שיישאר בתשרי. החוויות הרוחניות, האנרגיה והשמחה צריכות ללוות אותנו לכל השנה.

חודש תשרי רצוף רגעי קדושה יקרים. נלקוט אותם בקפידה, ננצור אותם בליבנו, ונשתול אותם בחיי היום יום שלנו על פני כל השנה.

יוצא לאור על ידי המרכז לחינוך ושלוחות שע"י נידות חב"ד בארה"ק

י"ד: הרב דוד נחשון - מנהל: הרב שלמה מרגליות

כתיבה ועריכה: הרב שניאור חביב - עיצוב ועמוד: מ. קוסטה

כל הזכויות שמורות למרכז לחינוך ושלוחות ©

